

RINGMAJANDUSE
VÕIMEKUSE TÕSTMINE

KOHALIKU OMAVALITSUSE RINGMAJANDUSE TEEKAART PÕLVA VALD

Seisuga 31.08.2023

Koostatud projekti tegevuse „Ringmajanduse võimekuse tõstmine kohalikes omavalitsustes” raames.

KESKKONNAAGENTUUR

TAL
TECH

KLIIMAMINISTEERIUM

Iceland
Liechtenstein
Norway grants

Kohaliku omavalitsuse ringmajanduse teekaart

VALD/LINN	PÕLVA VALD
TEEKAARDI KOOSTAJA	keskkonnaspetsialist
TOIMETAJAD	Niina Dulova, Kristjan Piirimäe
KOOSTAMISE PERIOOD	3. mai – 31. aug 2023

Käesolev teekaart on koostatud eesmärgiga näidata omavalitsuse ringmajanduslike tegevuste prioriteete, eelistusi, kitsaskohti, lahendusi, konkreetseid tegevusi ning potentsiaalset koostööd erinevate sidusgruppide või teiste omavalitsustega.

Teekaardis on kaetud järgmised keskkonnaga seotud teemavaldkonnad:

- keskkonnahoidlike riigihangete kasutamine KOV-is ja allasutustes;
- ringmajandusala teavitustegevus;
- jäätmemajanduse edendamine;
- keskkonnajuhtimissüsteemide rakendamine;
- keskkonnajalajälje hindamine KOV-is ja allasutustes.

Teekaardis on kaetud järgmised äri- ja koostöömudelitega seotud teemad:

- kohalike ressursside kestliku kasutamise soodustamine;
- ringmajanduslike ärimudelite rakendamine/soodustamine;
- koostöövõimalused ringmajanduses erinevate sektorite ja KOV vahel;
- ringmajandust edendavate projektide soodustamine KOV territooriumil;
- uuenduslike ringmajanduslike initsiatiivide algatamine.

SISUKORD

I EESMÄRGID JA PRIORITEEDID	4
II RINGMAJANDUSE PARIMAD PRAKTIKAD	5
III TEGEVUSKAVA	7
IV KOOSTÖÖ	8
LISA 1. ETTEPANEKUD RIIGILE RINGMAJANDUSE SOODUSTAMISEKS.....	9
LISA 2. ARENGU INDIKAATORID.....	10

I EESMÄRGID JA PRIORITEEDID

OMAVALITSUSE KITSASKOHAD, MIDA VÕIKS LAHENDADA RINGMAJANDUSE ABIL

Alljärgnevalt on loetletud mõningaid probleeme, mida võiks lahendada ringmajanduse abil:

- Ülejääva tarbimiskõlbliku toidu prügikasti sattumise vältimine (nt teavitustöö kaudu toitlustusasutustele toiduainete ja toitude annetamisvõimalustest);
- ehitus- ja lammutusjäätmete taaskasutamine.

KESKKONNATEEMAD, MIS VAJAVAD LÄHIAASTATEL ENIM EDENDAMIST

- Ringmajandusalane teavitustegevus (nii elanikkonna kui KOV kui organisatsiooni ja allasutuste teadlikkuse tõstmine);
- jäätmemajanduse edendamine.

ÄRIMUDELITE ARENDUSE JA KOOSTÖÖ TEEMAD, MIS VAJAVAD LÄHIAASTATEL ENIM EDENDAMIST

- Kohalike ressursside kestliku kasutamise soodustamine;
- ringmajanduslike ärimudelite rakendamine/soodustamine;
- koostöövõimalused ringmajanduses erinevate sektorite ja KOV vahel.

II RINGMAJANDUSE PARIMAD PRAKTIKAD

PARIMAD RINGMAJANDUSE PRAKTIKAD, MIDA OMAVALITSUS RAKENDAB

- Täna sel päeval on Põlva linnas toiduringluse kapp.
- Põlva haigla on läbi viinud süsiniku jalajälje hindamise.
- Täna sel päeval enamus vallavalitsuse asjaajamisest on juba paberivaba.
- Täna sel päeval toimub roheliste ettevõtete tunnustamine ja toetamine.
- Põlvamaa Rohelisem Elu on orienteeritud algselt turismile. Täna päeval on sellesse kaasatud palju väiketootjaid. Peetakse mh ökofestivale, et tutvustada taaskasutusvõimalusi.
- Põlva jäätmejaamal on koostöö Taaskasutuskojaga, kuid see kahjuks lõppeb.

KESKKONNAGA SEOTUD PARIMAD PRAKTIKAD, MIS PAKUVAD HUVI

Keskkonnahoidlike riigihangete kasutamine KOV-is ja allasutustes

- avalike hoonete ja tee-ehituse rohehanked

Ringmajandusalane teavitustegevus

- koolitused ja infopäevad valdade ja allasutuste töötajale

Jäätmemajanduse edendamine

- ehitus- ja lammutusjäätmete müügiplatvorm
- jäätmejaama või -keskuse laiendamine ringmajanduse otstarbel

Rohelise Kontori ja/või haridusasutustes Rohelise Kooli sertifikaat

Kohalike ressursside kestliku kasutamise soodustamine

- tööstussümbioos

Ringmajanduslike ärimudelite rakendamine/soodustamine

- olelusringi hindamise rakendus ettevõtetele

Koostöövõimalused ringmajanduses erinevate sektorite ja KOV vahel

- tööstussümbioosi edendamine
- ringmajanduskeskused, parandustöökojad ja/või uuskasutuskeskused
- toidujagamise kapid
- koostöö lähivaldadega: ühine jäätmekava, energia- ja kliimakava, ringmajanduse kompetentsikeskus vms
- maakondlikud koolitused, eksperdid

Ringmajandust edendavate projektide soodustamine KOV territooriumil

- ringse linna/piirkonna projekt

Uuenduslike ringmajanduslike initsiatiivide algatamine

- ringmajanduse kompetentsikeskus (riiklik/piirkondlik/KOV-i piires)

III TEGEVUSKAVA

Keskkonnaga seotud teemadel:

TEGEVUS	LISAINFO	ELLUVIIMISE AEG
Jäätmejaamade muutmine ringmajanduskeskusteks		Esimesel võimalusel

Äri- ja koostöömudelitega seotud teemadel:

TEGEVUS	LISAINFO	ELLUVIIMISE AEG
Ülejääva tarbimiskõlbliku toidu prügikasti sattumise vältimine		...

IV KOOSTÖÖ

RINGMAJANDUSE ALANE KOOSTÖÖ OMAVALITSUSE TERRITOORIUMIL

- Ülejääva tarbimiskõlbliku toidu realiseerimist toiduringluskappide kaudu suurema määral, kui see praegu toimub (ehk praegu on natuke vähem kui minimaalne). Saaks tungivalt soovitada ülejääva tarbimiskõlbliku toidu annetamist toiduringluskappi ja toidupanka.

RINGMAJANDUSE ALANE MAAKONDLIK KOOSTÖÖ

- Ehitusmaterjalide ringlust, nii eraisikute kui suurte ettevõtete vahelist.

RINGMAJANDUSE ALANE RIIGI TASANDI JA RAHVUSVAHELINE KOOSTÖÖ

- On nii maakondlikuid, piirkondlikud kui ka üle-eestilised koostöövõrgustikud. Vastavalt vajadusele tehakse koostööd erineval geograafilisel tasandil.

MUU KOOSTÖÖMUDEL

- Lisainfo: Põlvamaa ringmajanduse tegevuskava (2022).
<https://arenduskeskus.polvamaa.ee/userfiles/0000001.pdf>

LISA 1. ETTEPANEKUD RIIGILE RINGMAJANDUSE SOODUSTAMISEKS

ETTEPANEKUD RIIGILE, ET OMAVALITSUSE TÖÖ RINGMAJANDUSE ARENDAMISEL OLEKS TÕHUSAM

- Inim- ja rahalist ressursi pakkuma. Praegu ei ole kellegi töövõimekuses lisaks veel ringmajandusega tegelemist.

ETTEPANEKUD PUUDUVATE VÕI MUUTMIST VAJAVATE ÕIGUSAKTIDE OSAS

- Jäätmejaamades oleva materjali ringlust takistab tõik, et kõik jäätmejaama vastuvõetud asjad on jäätmed ja nende tarbimiseks on vaja jäätmekäitlusaluba.

LISA 2. ARENGU INDIKAATORID

1. JÄÄTMEAJANDUSE EDENDAMINE

1.1. Jäätmekava. Millisele lävendile vastab KOV-i kehtiv jäätmekava?

Baastase kuni eeskujulik.

1.2. Jäätmehoolduseeskiri. Millisele lävendile vastab kehtiv jäätmehoolduseeskiri?

Baastase kuni eeskujulik.

1.3. Jäätmevaldaja register. Kas KOV-is on jäätmete tekkest ülevaate saamiseks kasutusel jäätmevaldaja register?

Edasijõudnu - veebipõhine register.

1.4. Koostöö taaskasutusorganisatsioonidega. Kas omavalitsusel on lepingud taaskasutusorganisatsioonidega saavutamaks pakendijäätmete kokku kogumise KOV territooriumilt?

Edasijõudnu - lepingud taaskasutusorganisatsioonidega on uuendatud/sõlmitud viimase viie aasta jooksul.

1.5. Jäätmete edasise käitlemise korraldamine. Kuivõrd KOV panustab jäätmete tekkimise vähendamisse ja vältimisse ning on läbi mõelnud, mis saab kogutud jäätmetest?

Baastase - on kehtestatud nõuded jäätmeveo raames kogutud jäätmete edasiseks käitlemiseks.

1.6. Pakendijäätmete liigiti kogumine. Milline on pakendijäätmete liigiti kogumise võrgustik?

Baastase/Eeskujulik - minimaalse võrgustiku olemasolu (Pakendiseadus, paragrahv 171)/on olemas pakendite kohtkogumine.

1.7. Korraldatud jäätmevedu. Kas KOV on taganud toimiva jäätmeveo sõlmides kontsessioonilepingu jäätmekäitlejaga?

Edasijõudnu - korraldatud jäätmeveo raames kogutakse jäätmed vähemalt kolmes jäätmeliigis: segaolme, paber- ja biojätmed.

1.8. Jäätmejaamade lahtiolekuaegade paindlikkus. Kuivõrd jäätmejaamades toimub jäätmete vastuvõtt?

Baastase - vähemalt kolmel päeval nädalas sh ühel puhkepäeval. Kokku vähemalt 24 tundi.

1.9. Jäätmete liigiti vastuvõtt jäätmejaamades. Milliseid jäätmeliike jäätmejaamad liigiti vastu võtavad?

Eeskujulik - on loodud võimalused asjade korduskasutusse suunamiseks (tooted või tootekomponendid, mis ei veel jäätmeteks muutunud). Korduskasutus tähendab, et asja kasutatakse uuesti selle esialgsel otstarbel, seega aitab korduskasutus jäätmeteket vähendada või vältida. Korduskasutussüsteemi näide on mööbli või riiete viimine taaskasutuspooidesse.

1.10. Jäätmekorralduse info kodulehel. Kas elanikud on informeeritud jäätmehooldusteenuste sisust ja teenusepakkujatest?

Edasijõudnu - omavalitsuse veebilehel on leitav informatsioon jäätmeteket vältivate tegevuste kohta.

2. KOHALIKE RESSURSSIDE KESTLIKU KASUTAMISE SOODUSTAMINE

2.1. Taastuenergiaalade planeerimine. Kas omavalitsuse üld- või eriplaneeringus on käsitletud taastuenergiaalaid?

Puudulik.

3. RINGMAJANDUSALANE TEAVITUSTEgevus

3.1. Elanikkonna jäätmemajanduse alase teadlikkuse tõstmine. Kas KOV teavitab elanikke ringmajanduse põhimõtetest ja vajalikkusest?

Edasijõudnu - levitatakse jäätmemajanduse alaseid teavitusmaterjale kõigile jäätmevaldajatele.